

Nr 78.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inrättandet av en veterinärklinik i Hälsingborg; given Stockholms slott den 12 februari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sam. B. Norup.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att djurklinikerna vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg från och med den 1 juli 1954 skall bedrivas i civil regi med Malmöhus läns hushållningssällskap som huvudman. De byggnader, som för närvarande disponeras för ändamålet, skall uthyras till huvudmannen, varjämte erforderlig veterinärmateriel skall utlånas till denne.

Till kostnaderna för driften — i den mån de icke täckes av inkomsterna — föreslås skola utfästas ett bidrag av allmänna medel med 20 000 kronor årligen under tre år. Återstoden av kostnaderna, beräknad till något över 50 000 kronor, avses skola bestridas genom tillskott av olika samfälligheter, organisationer och enskilda, vilka garanterat sådant tillskott under fem år.

Då en övertalig regementsveterinär tills vidare kan ställas till klinikens förfogande, behöver något statligt anslag icke beräknas för budgetåret 1954/55.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, följande.

I skrivelse den 13 mars 1951 till chefen för armén hemställde Svenska blå stjärnan och Sveriges djurskyddsföreningars riksförbund, att för civil djursjukvård måtte upplåtas vissa av de truppförbandssjukstallar, som blev lediga på grund av förbandens motorisering. Med framställningen avsågs bl. a. sjukstallet vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg.

Veterinärstyrelsen tillstyrkte i yttrande den 20 april 1951 framställningen.

Hos chefen för jordbruksdepartementet hemställde därefter veterinärstyrelsen om utredning rörande övertagandet för civilt bruk av sjukstallet i Hälsingborg. I särskilda skrivelser anhöll vidare Malmöhus läns hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott, Skånska veterinärföreningen, Malmö och Lunds djurskyddsföreningar, Blekinge läns djurskyddsförbund, Svenska kennelklubbens södra avdelning och Svenska sällskapshundsklubbens hälsingborgs-avdelning om åtgärder i enahanda syfte.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 20 december 1952 landssekreteraren i Malmöhus län S. Ch. G. Wetterlundh för att utreda frågan om övertagande för civilt bruk av djursjukvårdskliniken vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg. Utredningsmannen har den 15 oktober 1953 avgivit betänkande med förslag till inrättande av ett civilt djursjukhus i Hälsingborg (stencilerat).

Över betänkandet har, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, veterinärstyrelsen, veterinärhögskolan, chefen för armén och Sveriges lantbruksförbund.

Jag torde till en början få lämna en redogörelse för betänkandet och yttrandena över detta.

Utredningsmannens förslag.

Inledning. Utredningsmannen redogör inledningsvis för organisationen av veterinärväsendet och framhåller därvid, att den egentliga djursjukvården i vårt land i främsta rummet utövas av distriktsveterinärerna. Dessas verksamhet är i stort sett ambulatorisk. Inom vissa distrikt har emellertid efter hand vuxit upp kliniker, vid vilka huvudsakligen poliklinisk behandling av djur äger rum. I Malmöhus län finns sådana kliniker vid distriktsstationerna i Skurup och Klagstorp samt i Kristianstads län i Tommarp. De nämnda klinikerna äges av Svenska blå stjärnan. Poliklinisk djursjukvård av i huvudsak hundar och andra mindre djur utövas även av åtskilliga stadsveterinärer och privatpraktiserande veterinärer.

Djursjukvårdskliniker av större omfattning med såväl stationär som poliklinisk behandling av alla djurslag finns vid veterinärhögskolan i Stockholm och vid veterinärrättningen i Skara. Vid Flyinge hingstdepå och stuteri förekommer också, om än i mindre omfattning, stationär och poliklinisk behandling. Patienterna utgöres huvudsakligen av stuteriets hästar.

Vid åtskilliga regementen finns militära sjukstall, vilka dock i första hand är avsedda för arméns behov. Det är emellertid tillåtet att i mån av plats för behandling och vård där mottaga jämväl civilägda djur. För Skånes vidkommande kan nämnas, förutom kliniken vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg, hästsjukstall vid Södra skånska infanteriregementet i Ystad och vid Wendes artilleriregemente i Kristianstad samt remontdepån vid Herrevadskloster.

Den nuvarande djurkliniken i Hälsingborg. Kliniken, som är belägen i norra delen av det till förutvarande Skånska kavalleriregementet hörande kasernområdet, omfattar en huvudbyggnad för klinikverksamheten, en stallbyggnad, en smedja, en obduktionslokal samt ett vagnslider och skjul. Byggnaderna uppfördes samtidigt med regementskasernerna och togs i bruk år 1912. Med undantag för åren 1942—1947, då kasernerna disponerades av Skånska pansarregementet, har byggnaderna använts för djursjukvård.

Huvudbyggnaden, som är uppförd i tegel, inrymmer expeditionslokaler, operationsrum, laboratorietrymmen samt vårdplatser. De sistnämnda utgöres av 3 boxar och 6 spiltor för större djur samt 15 hundburar. Uppvärmning sker genom centralvärmeledning. Stallbyggnaden, som är uppförd i trä och har en total golvyta å ungefär 650 kvadratmeter, utnyttjas för närvarande endast delvis. I denna byggnad, som saknar värmeledning, finns 6 boxplatser för större djur. Smedjan är uppförd i tegel och har inredning för hovbeslag. I byggnaden finns även en föreläsningssal.

Kliniken blev under åren 1949 och 1950 föremål för en genomgripande modernisering och försågs därvid med bl. a. höj- och sänkbart operationsbord för större djur, röntgenanläggning, kortvågsapparat och elektrokar-diograf. Instrumentutrustningen är rikhaltig.

Vid kliniken har huvudsakligen vårdats kronan tillhöriga hästar. Under senare år har emellertid i en ständigt stigande utsträckning förekommit undersökning och behandling av civilägda djur. Specialfall har i stor omfattning remitterats till kliniken från praktiserande veterinärer i Skåne, södra Halland, södra Småland och Blekinge. Rörande verksamheten anför utredningsmannen vidare.

Verksamheten vid kliniken har, såvitt angår de civilägda patienterna, varit dels stationär, dels poliklinisk och dels ambulatorisk. De stationära och polikliniska undersökningarna och behandlingarna har dominerat. I fråga om den ambulatoriska grenen förtjänar omnämnas, att personalen i stor utsträckning på anmodan av praktiserande veterinärer utfört specialundersökningar och operationer av speciellt värdefulla djur hemma hos djurägarna.

Verksamhetens omfattning i fråga om de stationärt och polikliniskt behandlade civilägda djuren under tiden 1 januari 1949—30 juni 1953 framgår av följande tabblær.

Stationärt behandlade djur.

År	Större djur		Mindre djur		Totala antalet sjukdagar	Medelbelägning per dag
	Antal fall	Antal sjukdagar	Antal fall	Antal sjukdagar		
1949.....	47	1 117	117	1 137	2 254	6,2
1950.....	57	1 629	162	2 314	3 943	10,3
1951.....	70	1 835	172	2 288	4 123	11,3
1952.....	87	2 737	235	2 951	5 688	15,6
1/1—30/6 1953.....	56	1 829	192	2 118	3 947	21,8

Polikliniskt behandlade djur.

År	Större djur	Mindre djur
1949.....	26	132
1950.....	27	143
1951.....	26	173
1952.....	29	210
1/1—30/6 1953.....	26	259

I fråga om den geografiska fördelningen av behandlade djur ligger det i sakens natur, att huvudparten av patienterna kommit från kliniken näraliggande orter inom upptagningsområdet. Man torde dock ha anledning räkna med att, sedan verksamheten blivit mera känd av veterinärerna och allmänheten och sedan de civila intagningsmöjligheterna ökas genom bortfallet av de militära hästarna, patientantalet från ytterområdena kommer att ökas.

De under år 1952 behandlade civilägda djurens hemorter framgår av denna sammanställning.

	Större djur	Mindre djur
Malmöhus län	97	351
(därav Hälsingborgs stad)	(34)	(176)
(» Malmö stad)	(36)	(49)
Kristianstads län	11	60
Hallands »	2	10
Kronobergs »	1	11
Kalmar »	1	3
Blekinge »	—	2
Övriga »	4	8

Behandlingen av civila djur har tidigare måst begränsas med hänsyn till nödvändigheten av att i första hand tillgodose värden av kronans hästar, men från och med den 1 januari 1953 har verksamheten så gott som uteslutande omfattat civila djur. Såsom framgår av tabellerna har tillströmningen av civila patienter undan för undan ökat och statistiken visar, att patientantalet under första halvåret 1953 i jämförelse med motsvarande tid 1952 ökat med närmare 100 procent. Under tiden januari—juni 1953 har sålunda behandlats 82 större och 451 mindre djur.

Vid kliniken har vid sidan av värden av djur bedrivits utbildningsverksamhet. Sålunda har värnpliktiga veterinärer där fått fullgöra en del av sin facktjänstgöring. Vidare har utbildning av blå-stjärnsystrar förekommit. Svenska blå stjärnans centralstyrelse har haft tre gruppleddarinnekurser med deltagande från hela riket. Ärligen har nya behandlingsmetoder och rön demonstrerats för veterinärerna i nordvästra Skåne. Erfarenheter, som erhållits vid kliniken, har också behandlats vid föreläsningar inför danska, finska och svenska veterinärföreningar samt häst- och kennelsammanslutningar.

Behovet av klinisk djursjukvård i de sydliga länen m. m. Utredningsmannen erinrar om att vårt lands nötkreaturs- och hästbestånd starkt minskat under senare år. Nedgången i djurantalet har såvitt gäller nötkreaturen främst föranletts av en omfattande omläggning av jordbruksdriften till kreaturslösa jordbruk. Trots minskningen av antalet nötkreatur har emellertid landets totala mjölkproduktion kunnat hållas vid samma nivå som tidigare. Den ökning av djurens avkastningsförmåga, som möjliggjort denna utveckling, har medfört att det enskilda djuret representerar ett större produktionsvärde än tidigare. Den individuella djursjukvården kommer därför att få en avsevärt större betydelse än tidigare icke enbart för avelsbesättningar utan även för ett stort antal bruksbesättningar. I fråga om hästbeståndet sammanhänger minskningen i främsta rummet med den alltmer utpräglade mekaniseringen inom jordbruket. Enligt vad som framhållits av 1951 års hästavelsutredning kan en ytterligare minskning av hästbeståndet förväntas under de närmaste åren. På grundval av hästavelsutredningens förslag har 1953 års riksdag beslutat vidsträckta stödåtgärder i syfte att främja en intensifierad hästavel.

Det område, inom vilket djurkliniken i Hälsingborg har sin verksamhet, till-

hör landets djurrikaste. Sålunda kan nämnas att enligt senast tillgänglig statistik (Statistisk årsbok 1952 s. 84) uppgick antalet hästar enbart i Skåne och Halland till 83 255, utgörande cirka 20 procent av landets hästbestånd. Motsvarande siffra för nötkreaturen utgjorde 479 173 eller ungefär 18,2 procent av sammanlagda antalet nötkreatur i riket. Det är självklart, att inom ett så stort djurbestånd det årligen måste förekomma en mängd sjukdomsfall, som kräver vård av så kvalificerad natur, att behandling icke med hopp om framgång kan lämnas hos djurägaren. Vidare måste förekomma fall, vilka visserligen kan behandlas på stället, men där sjukdomstiden blir onödigt lång genom att hemmavården är bristfällig. En förlängning av sjukdomstiden vållar djurägaren förluster även i så måtto, att djuren ej kan utnyttjas. Härtill kommer kostnaderna för djurens vård.

Förutom dessa allmänna synpunkter framhåller utredningsmannen den betydelse, som möjligheterna till effektiv djursjukvård har för olika speciella intressegrupper. Utredningsmannen anför härom.

Till de mera betydande av intressegrupperna hör företrädaarna för hästsporten och därmed sammanhängande hästuppfödning. Enbart inom Malmöhus län uppgår antalet varmblodiga sport- och avelshästar till 500 å 600. Hästmaterialet är synnerligen värdefullt och stora ekonomiska värden skulle komma att stå på spel, därest möjligheter till kirurgisk behandling vid mera komplicerade sjukdomsfall icke skulle stå till buds inom nära räckhåll. Huvudparten av sporthästarna är stationerade å eller i anslutning till Jägersro, som har en av landets största kapplöpningsbanor. Vid stallarna å Jägersro tjänstgör tre veterinärer, som utövar kontinuerlig tillsyn över hästarna. Emellertid saknas tillfredsställande vårdmöjligheter vid mera komplicerade sjukdomar och skador. Röntgenutrustning, som är ett oundgängligt hjälpmedel för diagnos å hov- och bensador m. m., finns sålunda ej på platsen. För operativa ingrepp och specialundersökningar har därför kliniken i Hälsingborg anlitats. Under de senaste två åren har i medeltal ett 40-tal travhästar stationärt behandlats i Hälsingborg. Klinikens stora betydelse för varmblodsuppfödningen har även under utredningens gång starkt framhållits av, bland andra, Skånska fältrittklubben, Skånska kapplöpningshästägareföreningen och Skånska travhästägareföreningen.

En viktig intressegrupp utgör vidare seminöreningarna. Seminverksamheten är en relativt sen företeelse inom svenskt jordbruk men har redan nått en mycket stor omfattning. Enbart hos seminöreningarna i Skåne är registrerade ungefär 118 000 kor och på de olika stationerna finns ett 100-tal tjurar. Dessa tjurbesättningar är av hög kvalitet och består av i många fall synnerligen värdefulla avelsdjur. Det säger sig självt, att en modern klinik är av mycket stort värde för vården av dessa djur, vilket även framhållits av samtliga hörda seminöreningar.

Även för hundägarna är tillgången till en modern klinik, där kirurgiska ingrepp och specialbehandlingar kan företagas, av stor betydelse, vilket understrykes i de framställningar om hälsingborgsklinikens bibehållande, som gjorts av djurskyddsföreningar och kennelklubbar. Att hundsjukvården är av betydande omfattning framgår även av det stora antal sjukdomsfall bland hundar, som årligen behandlas vid veterinärhögskolan, veterinärinrättningen i Skara och kliniken i Hälsingborg. Man kan rimligen inte bortse från de stora ekonomiska värden, som det här ofta rör sig om. Enligt uppgift uppgår exempelvis värdet av en skyddsdresserad vakthund till cirka 1 000

kronor. Goda älghundar betingar priser på upp till 3 000 kronor. Även avelshundarna representerar icke obetydliga värden. I fråga om skyddshundarna föreligger ett allmänt intresse, icke minst ur beredskapssynpunkt, att vid sjukdom kunna rädda dessa för landets försvar värdefulla djur. I sammanhanget kan icke heller bortses från den sociala betydelse, som hunden i olika hänseenden har i dagens samhälle. För många ensamma människor är hunden ett skydd och ett sällskap, som svårligen kan avvaras. Åtskilliga blinda har genom anskaffandet av en ledarhund erhållit nya möjligheter att reda sig på egen hand. Över huvud taget torde den hundägande allmänheten, som årligen erlägger stora belopp i hundskatt, ha berättigad anledning förvänta sig att vårdmöjligheter vid sjukdomsfall ställas till förfogande. Hundskatten år 1952 uppgick enbart i städerna i Skåne till icke mindre än 374 495 kronor. Det synes rimligt, att en viss del av hundskattemedlen användes till djursjukvård.

Utvecklingen inom djursjukvården har på samma sätt som inom den humana sjukvården gått mot en allt större specialisering. Utredningsmannen framhåller, att nya behandlings- och undersökningsmetoder fordrar specialistutbildning. I allmänhet kan ej heller den enskilde tjänsteveterinären i brist på kunniga medhjälpare vid operativa ingrepp och i avsaknad av erforderlig instrumentutrustning lämna den hjälp, som är önskvärd. Som exempel nämnes undersökning och behandling med röntgen, undersökning av olika kroppshåligheter med speciell optisk apparatur (s. k. endoskopi), hjärtundersökning med hjälp av elektrokardiografi samt mera komplicerade undersökningar av blod och urin. I samband med operationer samt vid misstanke om brist- och ämnesomsättningssjukdomar är ingående blod- och urinundersökningar av stort diagnostiskt och prognostiskt värde.

Å en klinik torde enligt utredningsmannen, med hänsyn till djurbeståndets nuvarande sammansättning, följande ingrepp vara de ur ekonomisk synpunkt mest betydelsefulla: kejsarsnitt hos husdjur, operationer för bråck hos större husdjur, främmande kropp i nätmagen, olika slag av klövskador penistumörer, slidframfall, strålsvamp m. fl. åkommor hos nötkreatur. Vidare märkes operationer för allvarigare tandfel, kronisk bihålekatarr, krubb-bitning, kryptorchism, allvarigare hovlidanden m. m. Med hänsyn till kostnaderna för den arbetskraft, som erfordras om en operation skall göras ambulantly, samt till de numera föreliggande goda möjligheterna till transport av djur, finner vidare många djurägare det fördelaktigare att låta även relativt enkla kirurgiska ingrepp utföras vid klinik, om sådan finns inom rimligt avstånd. Längre tids behandling med penicillin, aureomycin med flera antibiotica samt tillförsel av läkemedel genom kontinuerlig infusion i blodåder, så kallat intravenöst dropp, utföres helt naturligt bäst å en klinik. I detta sammanhang framhålles även, att det terapeutiska arbetet vid en veterinärmedicinsk klinik ej är inriktat enbart på att rädda djurens livvärde utan i vissa fall även på att rädda eller höja ett sjukt djurs slaktvärde. Det förhåller sig nämligen så, att vissa sjukdomar förorsakar sekundära ämnesomsättningsrubbingar, vilka gör köttet otjänligt till människoföda. Genom ett par dagars behandling kan i sådana fall ämnesomsättningsrubbingen hävas och slaktvärdet räddas.

Av den lämnade redogörelsen finner utredningsmannen framgå, att det föreligger ett stort behov av kvalificerad djursjukvård samt att detta behov lämpligen bör tillgodoses genom modernt utrustade och med tillräckliga personella resurser försedda djurkliniker. För landets sydliga delar har behovet av effektiv djursjukvård under de senaste åren i viss omfattning kunnat tillgodoses genom kliniken i Hälsingborg. Enligt utredningsdirektiven har utredningsmannen haft att i första hand undersöka i vad mån den berörda civila djursjukvårdens behov kan nöjaktigt tillgodoses på annat sätt. Vad först angår frågan huruvida den verksamhet, som utövas vid hälsingborgskliniken, helt eller delvis skulle kunna övertagas av distriktsveterinärerna inom upptagningsområdet torde det enligt utredningsmannen vara ostridigt, att en dylik lösning icke är möjlig. Verksamheten vid hälsingborgskliniken fyller på grund av sin speciella karaktär icke samma funktioner som den statliga distriktsveterinärvården. Kliniken torde istället få betraktas som ett värdefullt komplement till denna veterinärvård. Sålunda har i Hälsingborg huvudsakligen behandlats djur, som remitterats dit av distriktsveterinärer. Möjligheterna att hänvisa hälsingborgsklientelet till andra, redan bestående djurkliniker torde vara små. Inom det berörda området finns visserligen ett antal mindre, i civil regi bedrivna kliniker, där huvudsakligen behandling av hundar och andra mindre djur förekommer. Vid dessa kliniker, som i allmänhet drives av veterinärer som bisyssla, saknas emellertid den tekniska utrustning, som är en förutsättning för utförande av mera komplicerade behandlingar. Även för dessa kliniker utgör därför hälsingborgskliniken ett naturligt komplement.

För utrönande av de möjligheter, som eventuellt kan föreligga att skapa en ersättning för hälsingborgskliniken, därest denna skulle komma att nedläggas, har utredningsmannen besökt de djurkliniker, som finns vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt vid Wendes artilleriregemente i Kristianstad. Härom anföres följande.

Vid kliniken i Flyinge har hittills i begränsad omfattning emottagits civilägda djur. Kliniken är av god beskaffenhet och har tillfredsställande instrumentuppsättning. Dock saknas röntgenutrustning. Stallutrymmena i klinikbyggnaden innehåller endast 4 boxar, därav 2 utan dagsljus, och 3 spiltor. Därest denna klinik skulle kunna tagas i anspråk som ersättning för hälsingborgskliniken, torde nybyggnad av stallar samt väsentlig komplettering av instrumentutrustningen bli nödvändig. Då dessutom den i Flyinge tjänstgörande veterinären redan nu är fullt sysselsatt, skulle ytterligare veterinär arbetskraft behöva anställas. Härtill kommer, att chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri uttalat, att någon utökning av den civila patientbehandlingen icke är önskvärd eller lämplig, bl. a. med hänsyn till smittrisen för stuteriets värdefulla hästbestånd.

Å kliniken vid Wendes artilleriregemente har behandling av civilägda patienter under senare år förekommit i ringa omfattning. Klinikutrustningen är emellertid fullt modern och omfattar även röntgen. Stallutrymmena består av 2 boxar och 6 spiltor. Enligt vad fältveterinären vid I. militärområdet upplyst saknas personella resurser för en mera omfattande civil djursjukvård vid kliniken.

Under utredningens gång har utredningsmannen kunnat konstatera, att kliniken i Hälsingborg under sin hittillsvarande verksamhet varit av stor betydelse för djursjukvården inom i främsta rummet skånelänen men även inom stora delar av angränsande län. Dess betydelse har icke endast bestått i möjligheterna för den djurägande allmänheten att erhålla skicklig och effektiv vård av där intagna djur. Även för veterinärerna har kliniken varit en livgivare på olika sätt. De har där kunnat erhålla råd och anvisningar för sitt dagliga arbete samt har vid demonstrationer och föredrag fått kännedom om moderna undersöknings- och behandlingsmetoder av allmänt intresse. Den ambulatoriska verksamheten utgör en viktig del av arbetet vid kliniken och är av särskilt värde för djurägare å mera avlägsset belägna orter inom upptagningsområdet. Vid kliniken har på grundval av det där behandlade patientmaterialet bedrivits forskning, vars resultat publicerats i veterinära facktidskrifter. På forskningens område har även samarbete förekommit med veterinärhögskolan och veterinärinrättningen i Skara. Uppfattningen om hälsingborgsklinikens värde har bestyrkts i olika yttranden, som utredningsmannen infordrat från myndigheter och organisationer.

Vidare torde enligt utredningsmannen kliniken i Hälsingborg även i fortsättningen komma att få ett visst värde för den militära djursjukvården. Antalet hästar vid de militära förband, som finnes inom klinikens upptagningsområde, är visserligen icke stort. I de yttranden, som inhämtats från respektive förbandschefer, har emellertid framhållits önskvärdheten av att kronan tillhöriga hästar i förekommande fall skall kunna remitteras till kliniken i Hälsingborg för behandling och vård. Härutöver framhåller utredningsmannen de möjligheter, som även vid ett överförande av kliniken i civil regi föreligger att bereda värnpliktiga veterinärer tillfälle att fullgöra viss praktisk tjänstgöring där. Sjukhuset torde därjämte få ett visst värde ur allmänna beredskapssynpunkter.

Vad som sålunda framkommit finner utredningsmannen ge vid handen, att det skulle innebära en kännbar tillbakagång för djursjukvården, därest kliniken i Hälsingborg skulle nedläggas.

Inrättandet av ett civilt djursjukhus. Enligt uttalande i direktiven skulle utredningsmannen för utrönandet av det lokala intresset och möjligheterna att erhålla bidrag till kostnaderna för kliniken samråda med landsting samt andra samfälligheter och sammanslutningar inom det område, där verksamheten kan anses bli av betydelse. I enlighet därmed har han tagit kontakt med Malmöhus läns landsting, Malmöhus läns hushållningssällskap, städerna Hälsingborg och Malmö, Föreningen skånska andelsslakterier, Skånska lantmännens centralförening u. p. a., seminföreningar, mejeriföreningar, föreningar för hästsport och hästavel, djurskyddsföreningar och kennelklubbar samt försäkringsbolag och försäkringsföreningar, samtliga med verksamhet inom Malmöhus län. Vidare har förekommit överläggningar

med representanter för i stort sett motsvarande organisationer inom Kristianstads, Hallands, Kronobergs, Blekinge och Kalmar län.

Vid de samråd och överläggningar, som sålunda ägt rum, har utredningsmannen styrkts i sin uppfattning, att kliniken haft stor betydelse för sjukvården i Skåne och vissa delar av angränsande län. Intresset för bibehållandet av sjukhuset, som varit påtagligt, har i stor utsträckning tagit sig uttryck i åtaganden eller underhandsutfästelser om ekonomiska bidrag för den fortsatta verksamheten. Sålunda har Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott förklarat sig ämna föreslå sällskapet att teckna en årlig garanti av 15 000 kronor för driftkostnaderna. Bland de större intressenterna kan vidare nämnas Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget, som inkommit med garantiförbindelse å 20 000 kronor, Hälsingborgs stad och Malmöhus läns landsting, som beslutat garantera 6 000 kronor respektive 5 000 kronor, allt för år under fem år framåt. Verksamt stöd har även utlovats av flertalet av övriga organisationer och sammanslutningar, med vilka samråd ägt rum. Sammanlagda beloppet av intill den 1 oktober 1953 redovisade åtaganden och utfästelser om garantier uppgår till 74 700 kronor för år under femårsperioden 1954—1958.

På grund av de gjorda åtagandena och under hänvisning till vad som framkommit angående behovet av klinisk djursjukvård i de sydliga länen föreslår utredningsmannen, att verksamheten vid kliniken skall fortsättas i civil regi. Kliniken föreslås därvid skola benämnas *djursjukhuset i Hälsingborg*.

Vad till en början angår *o r g a n i s a t i o n e n* av djursjukhuset har utredningsmannen enligt direktiven haft att utgå från att kliniken icke skall drivas i statlig regi samt att något lokalt organ skall fungera såsom huvudman för kliniken. Ehuru utredningsmannen förutsatt, att sjukhuset skall drivas av något redan bestående lokalt organ med betryggande ekonomiska och förvaltningstekniska resurser, har han dock ansett sig böra redovisa ett under utredningen framkommet förslag, att sjukhuset skall drivas av en för ändamålet bildad ekonomisk förening bestående av de olika intressenter, som förutsattes skola lämna ekonomiskt stöd till verksamheten. Otvivelaktigt skulle enligt utredningsmannen en dylik organisationsform kunna verka stimulerande för de skilda intressenterna, som därigenom mera direkt skulle få kontakt med sjukhuset. Häremot kan emellertid bl. a. invändas, att förvaltningen skulle bli onödigt komplicerad. Även om beslutanderätten rörande sjukhusets verksamhet i aktuella fall kunde uppdragas åt en särskild styrelse, skulle dock administrationssvårigheterna bli betydande. Man måste förutsätta, att styrelsen för ställningstagande till en mängd, ofta brådskande angelägenheter finge ha ett icke obetydligt antal sammanträden årligen, vilket på grund av tidsbrist och ofta långa resor skulle bli mycket betungande för ledamöterna och draga icke oväsentliga kostnader. Ytterligare invändningar av såväl saklig som rent teknisk innebörd skulle kunna göras, men utredningsmannen har ansett de redan anförda synpunkterna vara till-

räckliga för att visa att en organisationsform av detta slag icke bör komma i fråga.

Såsom huvudman för verksamheten bör i stället enligt utredningsmannens åsikt någon av de större intressenterna fungera. Malmöhus läns hushållningssällskap anses därvid i första hand böra komma i fråga. Man skulle därigenom få en huvudman, som fortlöpande kunde följa verksamheten vid sjukhuset och i förekommande fall omedelbart fatta erforderliga beslut och lämna direktiv för verksamheten och som därjämte förutom ekonomiska resurser hade till sitt förfogande en effektiv förvaltningsapparat.

I huvudmannens åligganden bör bl. a. ingå att handha den ekonomiska förvaltningen av sjukhusets angelägenheter, att tillsätta och entlediga sådana befattningshavare, som ej förordnas av Kungl. Maj:t, samt att fastställa arbetsordning för sjukhusets personal. Den närmaste ledningen av verksamheten vid sjukhuset bör utövas av en chefveterinär. Bestämmelser om huvudmannens och chefveterinärens åligganden samt övriga förhållanden föreslås skola intagas i en särskild stadga för sjukhuset. Stadgan bör i likhet med vad som är fallet i fråga om stadgan för veterinärrättningen i Skara (SFS 1949: 411) och reglementet för hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier (SFS 1953: 506) utfärdas av Kungl. Maj:t. Förslag till stadga har bifogats utredningen.

De byggnader, som avses skola disponeras för sjukhuset, ingår som en del av förutvarande Skånska kavalleriregementets kasernetablissemnt. Utredningsmannen anför härom.

Frågan om dispositionen av sjukhusbyggnaderna får ses i samband med det framtida utnyttjandet av kasernområdet i dess helhet. Sedan 1951 års riksdag fattat beslut om indragning av regementet, framlade militärbefälhavaren för I. militärområdet på arméchefens anmodan i skrivelse den 10 augusti 1951 vissa förslag till utnyttjandet av regementets etablissemnt efter indragningen. Genom skrivelse den 26 september 1951 meddelades militärbefälhavaren, att någon undersökning åsyftande förflyttning av annat militärt förband till Hälsingborg icke skulle äga rum. Sedermera har förhandlingar förts mellan fortifikationsförvaltningen och Hälsingborgs stad angående avyttring av de utav regementet tidigare disponerade byggnader och markområden, som icke längre anses erforderliga för militärt bruk. Dessa förhandlingar har ännu icke lett till något resultat.

Frågan om utnyttjandet av byggnaderna och kasernområdet har berörts av riksdagens revisorer i berättelsen över den år 1952 av dem verkställda granskningen. Revisorerna har därvid förordat, att frågan om utnyttjandet av kasernetablissemntet för militärt eller annat statligt ändamål skall tagas upp till förnyat övervägande. Ytterligare undersökningar har i anledning därav företagits men har hittills icke resulterat i något definitivt ställningstagande.

Mot bakgrunden av den sålunda lämnade redogörelsen står det klart att en formlig överlåtelse av sjukhusbyggnaderna till en civil huvudman för närvarande icke kan anses aktuell. Att överlåta byggnaderna med äganderätt är jämväl ur andra synpunkter mindre lämpligt. Driften av sjukhuset kommer under de närmaste åren att i viss mån få karaktären av en försöksverksamhet. Först längre fram kommer det att bli möjligt att med säkerhet be-

döma i vilken form och omfattning verksamheten lämpligen skall drivas. Under utredningen har bl. a. från olika håll framförts den uppfattningen, att sjukhuset borde förläggas till annan ort än Hälsingborg. Då utredningsdirektiven icke omfattar ett dylikt alternativ, har utredningsmannen icke funnit anledning att närmare ingå på frågan. För övrigt torde en förflyttning bl. a. av ekonomiska skäl för närvarande icke vara genomförbar. Möjligheten att framdeles upptaga frågan till förnyat övervägande synes dock böra hållas öppen.

Utredningsmannen anser på grund av vad sålunda anförts, att en nyttjanderättsupplåtelse av lokalerna är mest ändamålsenlig. Motsvarande synpunkter torde i stort sett kunna anläggas beträffande inventarierna. Jämlikt 17 § veterinärmaterielinstruktionen den 7 oktober 1949 föreligger möjlighet för utlåning av armén tillhöriga instrument och annan materiel. Enligt vad som inhämtats har dylik utlåning jämväl förekommit i praxis, exempelvis till veterinärrättningen i Skara.

Med hänsyn till att det föreligger ett starkt statligt intresse av att verksamheten vid sjukhuset hålles uppe anser utredningsmannen, att hyressumman för byggnaderna bör bestämmas till ett förhållandevis lågt belopp, förslagsvis 500 kronor. Därvid förutsättes dock, att underhållet av byggnaderna skall åvila hyresgästen. Veterinärmaterielen bör utlånas på samma villkor, som gäller för utlåning av dylik materiel till veterinärrättningen i Skara. Dessa villkor är följande.

- 1) Materielen utlämnas som lån tills vidare, dock högst t. o. m.
- 2) Materielen återlämnas av veterinärrättningen, då intendenturavdelningen återfordrar densamma eller dessförinnan vid den tidpunkt då veterinärrättningen icke längre har behov av att låna densamma.
- 3) Ersättning för förbrukad, skadad icke reparabel eller förlorad materiel utgår — därest sådan materiel icke ersättes med genom veterinärrättningens försorg anskaffad likvärdig materiel — med belopp enligt gällande prislista för veterinärmateriel eller, då materielen icke finnes upptagen i prislistan, det pris, som materielen betingar vid nyanskaffning.
- 4) Ersättning för slitning av materielen med undantag av i punkt 3 nämnd materiel utgår med belopp, som vid återlämnandet bestämmas av intendenturavdelningen med ledning av i veterinärmaterielinstruktionen § 4 mom. 12 upptagna värdeklasser.

Rörande behovet av förbättringar i fråga om byggnaderna och inventarierna anför utredningsmannen, att byggnaderna befinner sig i förhållandevis gott skick, varför någon mera omfattande upprustning icke är påkallad. En del förbättringar är dock nödvändiga, därest verksamheten skall kunna bedrivas på ändamålsenligt sätt. Kostnaden härför, tillhoppa 52 250 kronor, föreslås skola bestridas av statsmedel. Inventarieutrustningen är modern och tillräcklig för en verksamhet av den nuvarande omfattningen. För ersättningsanskaffning och inköp av instrument bör dock ett visst årligt belopp beräknas. I fråga om byggnaderna anför utredningsmannen bland annat följande.

Antalet spiltor och boxar är redan i förhållande till det nuvarande behovet väl ringa. Alltsedan sjukhuset helt kunnat utnyttjas för den civila

djursjukvården har såsom tidigare påpekats tillströmningen av patienter starkt ökat. Sålunda har sjukhuset sedan den 1 januari 1953 ständigt varit fullbelagt och tidvis överbelagt, varvid vissa utrymmen i stallbyggnaden som provisorium fått användas för uppställning av djur. En ökning av antalet vårdplatser synes därför vara nödvändig. Även av andra skäl är en ökning av vårdutrymmena önskvärd. Man får bl. a. ej förbise, att ett sammanförande av sjuka djur från olika håll alltid medför vissa smittrisker. Möjligheter måste föreligga att snabbt isolera patienter, som visar sig behäftade med smittsam sjukdom. Det är därför nödvändigt att ha visst utrymme till förfogande som isoleringsavdelning. Den å sjukhusområdet befintliga stallbyggnaden inrymmer bl. a. en avdelning, som tidigare utnyttjats som häststall. Denna avdelning är uppdelad i tre från varandra avgränsade sektioner med egna ingångar. Endast en av dessa sektioner är upprustad. Den innehåller 6 boxar för större djur. I de övriga sektionerna finnes delvis förfallen, omodern spiltutrustning. Därest dessa två sektioner upprustas och moderniseras skulle ytterligare 7 boxar och 10 spiltor för större djur samt 8 boxplatser för mindre djur kunna utvinnas. Den ena sektionen skulle jämväl vid behov kunna användas för isoleringsändamål. Upprustning av dessa stallutrymmen skulle bl. a. innefatta permanentning av golv, isolering av ytterväggar samt inredning av boxar och spiltor.

Uppvärmning av stallbyggnaden torde vara nödvändig, eftersom tillräcklig uppvärmning icke synes kunna åstadkommas enbart genom djuren själva såsom fallet är i ett vanligt häststall. Samtliga stallavdelningar vid såväl veterinärhögskolan som veterinärinrättningen i Skara är försedda med centraluppvärmning. Värmeledningen bör anslutas till värmesystemet i klinikbyggnaden.

Den värmepanna, som nu finnes i klinikbyggnaden, har visat sig vara otillräcklig redan för en samtidig effektiv uppvärmning av såväl värmeelement som varmvattenberedare. Det torde därför under alla förhållanden vara nödvändigt att utbyta denna panna mot en med större kapacitet. I samband med utbyggnaden bör oljeeldning installeras.

Till nödiga förbättringsarbeten, bl. a. i personalbesparande syfte, får jämväl räknas anordnande av en rastgård för hundar. Detta kan för en förhållandevis ringa kostnad ske i anslutning till det å området befintliga vagnsskjulet.

De i klinikbyggnaden befintliga fönsterbågarna av järn är rostiga och otäta samt saknar innerfönster. Detta medför fukt och ständigt drag i lokalerna. Fönsterbågarna bör lämpligen utbytas mot dubbelkopplade träbågar.

Till sjukhuset hörande byggnader med undantag för smedjan har numera genom stängsel avskiljts från kasernetablissemnetet i övrigt. Chefen för armén har i yttrande den 1 augusti 1953 förklarat sig icke vilja motsätta sig, att smedjan även i framtiden utnyttjas för den civila djursjukvården under förutsättning, att betryggande säkerhet för obehörig in- och utpassering till det inhägnade förrådsområdet vidmakthålles. Med anledning därav föreslås, att befintligt stängsel flyttas och kompletteras så, att jämväl smedjan avskiljes från kasernområdet och inlemmas i sjukhusområdet. Vidare bör den del av sistnämnda område, som är friliggande i förhållande till kasernetablissemnetet, inhägnas med stängsel.

Kostnaderna för nu nämnda förbättringar har med ledning av infordrade anbud beräknats till följande belopp.

Inredning av nya boxar och spiltor	30 000
Ny värmepanna och utbyggnad av värmeledning samt anordning för oljeeldning	15 000
Rastgård för hundar	3 000
Utbyte av fönsterbågar	3 500
Stängsel med grind	750

Summa kronor 52 250

I fråga om lönekostnaderna vid det blivande djursjukhuset anför utredningsmannen, att den nuvarande personalen utgöres av en regementsveterinär, två hovslagaröverfurirer, två kollektivanställda arbetare samt ett expeditions- och laboratoriebiträde. En personal av denna omfattning torde enligt utredningsmannen även i fortsättningen vara nödvändig för uppehållande av driften. Redan den dagliga skötseln av det förhållandevis stora antal djur, som vid normal beläggning är intagna å sjukhuset, renhållning av lokalerna samt andra dagliga sysslor är personalkrävande. Vid operationer erfordras minst fem personer för kastning av större djur och assistens vid ingrepp. Härtill kommer, att vid en specialklinik av förevarande slag patienter måste kunna mottagas kvällar, nätter samt sö- och helgdagar. Kirurgiska ingrepp kan påfordras alla tider på dygnet. Detta medför, att personal måste finnas tillgänglig för jourtjänst och annan tjänstgöring utöver den ordinarie arbetstiden.

Utredningsmannen framhåller, att i samband med ett överförande av sjukhuset i civil regi nya tjänster måste inrättas, i den mån befattningar bortfaller vid omorganisationen.

Tjänsten som veterinär och chef för sjukhuset kommer i fråga om karaktär och arbetsuppgifter att bli likvärdig med klinikchefsbefattningen vid veterinärinrättningen i Skara. Då sistnämnda befattning numera är placerad i lönegrad Ce 34, bör chefveterinären vid sjukhuset i Hälsingborg erhålla motsvarande lön. Tillstånd att i begränsad omfattning utöva enskild praktik bör kunna meddelas av huvudmannen.

I stället för de båda hovslagaröverfurirtjänsterna med placering i lönegrad Ma 14 måste två befattningar som sjukvårdsförmän inrättas. Dessa tjänster, vilkas innehavare bör ha hovslagarutbildning, torde med hänsyn till avlöningsförmånerna för personal med likartade arbetsuppgifter vid veterinärinrättningen i Skara, veterinärhögskolan samt Flyinge hingstdepå och stuteri böra placeras i lönegrad 12.

Innehavarna av de tre nu nämnda befattningarna föreslås skola få pensionsberättigande anställning.

I övrigt erfordras enligt utredningsmannen två kollektivanställda arbetare samt ett expeditions- och laboratoriebiträde, vilket åtminstone tills vidare bör vara arvodesanställt.

Kostnaderna för den sålunda föreslagna personalen beräknas till 76 370 kronor enligt i det följande angiven specifikation.

Driftkostnaderna har uppskattats till sammanlagt 39 500 kronor för år. Härin ingår utgifter för förbandsmateriel och läkemedel, instrument och röntgenfilm, foder, telefon och expenser, värme, lyse och vatten, hyra, underhåll av byggnader m. m.

Sjukhusets inkomster kommer i huvudsak att utgöras av vårdavgifterna för de behandlade djuren. Inkomsterna beräknas till 42 000 kronor om året. Härom anför utredningsmannen.

Vårdavgifter uttages för närvarande i enlighet med följande bestämmelser. Som avser i arméns sjukstallar vårdade djur.

*Häst och andra större djur.**Hund och andra små djur.*

Skötsel och vård ..	—: 75 kr. per dag	—: 75 kr. per dag
Spilthyra	—: 50 » » »	—: 50 » » »
Vatten.....	—: 20 » » »	— —
Lyse	—: 20 » » »	— —
Foder enligt foderstat		1: 30 » » »
2 kg havre à —: 50	1: — » » »	
6 » hö » —: 19	1: 14 » » »	
6 » halm » —: 14	—: 84 » » »	
Summa kronor	4: 63 per dag	2: 55 per dag

Dessutom utgår avgift för slitning av instrument med 1: — kr. per varje påbörjad vecka. Denna avgift debiteras också alla polikliniska patienter.

Medicin och förbandsmateriel debiteras med en förhöjning av 10 procent på inköpspriset.

Utredningsmannen framhåller, att dessa avgifter måste anses låga och att han därför övervägt en viss höjning. Dock föreslår han en mindre sänkning såvitt gäller i jordbruk nyttjade hästar, nötkreatur, svin m. m. Enligt utredningsmannens åsikt blir nämligen kostnaderna för den enskilde jordbrukaren vid sjukdomsfall i allmänhet ändock så stora, att denne icke bör ytterligare betungas. För sporthästar liksom även för hundar anses däremot en höjning av avgifterna böra äga rum. I samråd med den för utredningen tillkallade experten har utredningsmannen utarbetat följande förslag till taxebestämmelser, i stort sett överensstämmande med de taxor, som tillämpas vid veterinärhögskolan.

*Poliklinik.*a) *Grundavgifter.*

Sporthästar	första besök	8: — kr.,	återbesök	5: — kr.
Hundar	» »	8: — »	»	5: — »
Övriga djur	» »	5: — »	»	5: — »

b) *Ersättning* för behandling, medicin, röntgen och förband utgår enligt särskild taxa.

*Stationär klinik.*a) *Grundavgifter.*

Första dagen lika med poliklinikavgiften för första besök;

därefter:

Sporthästar	7:—	kr.	per	dag	
Brukhästar	4:—	»	»	»	
Nötkreatur	3:—	»	»	»	
Svin, får och get.....	1:—	»	»	»	
Hund	4:—	»	»	»	efter 10 dagar 3:— kr. per dag
Katt och andra smådjur.	3:—	»	»	»	» 10 » 2:— » » »

b) *Ersättning* för behandling, medicin, röntgen och förband utgår enligt särskild taxa, som fastställs av huvudmannen i samråd med chefveterinären.

Nedsättning av vårdavgift må, när särskilda skäl därtill föranleda, medgivas av chefveterinären.

För försvaret tillhöriga, i tjänst varande djur, som remitteras till djursjukhuset för behandling, utgår ersättning endast för furage, medicin, röntgenfilm och förbandsmateriel enligt självkostnadspris.

För kirurgiska ingrepp av mera komplicerad art har enligt hittillsvarande praxis ersättning utgått enligt chefveterinärens bestämmande i varje särskilt fall. Ersättningarna, som företrädesvis utgått vid operationer å sporthästar och hundar, har i sin helhet tillfallit operatören, som därav bland annat bestritt kostnaderna för övertidsersättningar m. m. åt personal, som biträtt vid operationerna. Utredningsmannen anser, att systemet med särskilda operationsersättningar i princip bör bibehållas, och framhåller att systemet i viss mån har motsvarighet i fråga om sjukhusläkarna inom den humana vården. Den möjlighet till extra inkomster och den stimulans, som en mera direkt ersättning för en skickligt utförd operation skapar, kommer enligt utredningsmannen otvivelaktigt att medverka till att sjukhuset även i fortsättningen kan förvärva en högt kvalificerad veterinärkraft. Det nuvarande systemet bör dock modifieras, bland annat med hänsyn till att i fortsättningen ersättningar för personalens övertid och extra personal skall direkt bestridas av sjukhuset. Utredningsmannen föreslår sålunda, att ersättning för operation skall utgå med dels en fast operationsavgift, som skall tillfalla sjukhuset, dels ett personligt operationsarvode, som skall utgå till operatören. Operationsavgiften bör lämpligen fastställas till 20 kronor för sporthästar och hundar samt 10 kronor för övriga djur. Motsvarande avgift respektive arvode bör utgå även vid andra mera ingående kliniska behandlingar och undersökningar. Arvode må uttagas med belopp, som skall anges i en särskild s. k. rådgivande taxa, vilken skall fastställas av huvudmannen i samråd med chefveterinären. Denna taxa bör anslås på lämplig plats inom sjukhuset.

Utredningsmannen upplyser, att det från jordbrukarhåll framförts förslag om viss rabatt å vårdkostnaden för avlägset boende djurägare. Rabatten skulle därvid beräknas i förhållande till transportsträckans längd. De

tankegångar, som ligger bakom förslaget, finner utredningsmannen i och för sig vara värda beaktande. Emellertid har försäkringsbolag inom det område, som djursjukhuset skall betjäna, förklarat sig beredda att för försäkrade djur, som sändes till sjukhuset, erlægga viss del, i flertalet fall 50 procent, av transportkostnaden. Med hänsyn härtill och då de föreslagna taxorna vad bruksdjuren beträffar är lågt beräknade, har utredningsmannen icke funnit skäl föreligga att föreslå det ifrågasatta rabattsystemet. Där emot bör möjlighet finnas för djurägare att, därest ömmande omständigheter föreligger, erhålla nedsättning i vårdavgiften.

I enlighet med vad sålunda anförts har utredningsmannen uppgjort följande statförslag för djursjukhuset.

*Utgifter.**Allmänna omkostnader.*

Förbandsmateriel o. läkemedel	9 500	
Instrument o. röntgenfilm	4 000	
Fodermedel	17 000	
Telefon o. expenser....	1 500	
Värme, el. ljus o. vatten	3 000	
Hyor	500	
Underhåll av byggnader	2 500	
Övriga utgifter	1 500	39 500

Löner.

1 chefveterinär	25 464		
2 sjukvårdsförmän	18 576		
2 kollektivanställda arbetare	14 400		
1 skriv- o. laboratoriebiträde	7 200		
Pension, chefveterinär..	1 590		
Övriga pensionskostnader.....	1 340		
Semester-, övertids- o. sjukersättningar	7 800	76 370	Underskott..... 73 870
		<u>115 870</u>	<u>115 870</u>

Anm. Lönekostnaderna för chefveterinär och sjukvårdsförmän har upptagits till belopp motsvarande högsta löneklass i 34 resp. 12 lönegraderna i statens allmänna avlöningsreglemente.

Vad angår frågan om täckandet av det beräknade underskottet framhåller utredningsmannen, att enligt direktiven för utredningen kostnaderna för djursjukhuset skall — i den mån de icke täckes av inkomsterna — åtminstone i huvudsak bestridas av andra medel än statsmedel. Med anledning av detta uttalande har utredningsmannen utgått från att uppkommande underskott å verksamheten skall täckas av staten och de

icke statliga intressenterna gemensamt samt att därvid den huvudsakliga delen skall falla å de icke statliga bidragsgivarna.

Vid överläggningar med olika samfälligheter och sammanslutningar har enligt utredningsmannen som skäl för ett statligt stöd till verksamheten starkt framhållits den stora allmänna betydelse, som verksamheten vid sjukhuset har och kommer att få. Vid utfästelser om ekonomiska bidrag för verksamheten har de olika enskilda intressenterna — även om detta formellt icke kommit till uttryck i gjorda åtaganden — uttalat krav på att statligt stöd i en eller annan form skall lämnas. Det förhållandet, att djursjukhuset direkt kan komma att utnyttjas för vård av bl. a. arméns hästar samt till kronans förfogande stående hästar och hundar ävensom sjukhusets ställning som ett naturligt komplement till det statliga veterinärväsendet, medför enligt utredningsmannens uppfattning, att det statliga stödet icke bör bli alltför ringa.

I fråga om storleken av det statliga bidraget ävensom formen för dess lämnande har olika alternativ övervägts.

Som chef för djursjukhuset tjänstgör för närvarande en regementsveterinär. Enligt arméchefens bestämmande har denne tills vidare kvarkommanderats i Hälsingborg för tjänstgöring vid sjukhuset. Indragning av regementsveterinärtjänsten torde icke komma att ske förrän i samband med den nuvarande innehavarens avgång eller förflyttning till annan motsvarande befattning. En nära tillhands liggande lösning av frågan om det statliga stödet åt djursjukhuset är därför, att en statlig befattning som veterinär och chef för sjukhuset inrättas. Under förutsättning att den nuvarande klinikchefen lämnar sitt medgivande därtill, skulle han kunna överföras från regementsveterinärtjänsten till denna tjänst. Med hänsyn till bl. a. de betänkligheter, som under hand framställts av veterinärstyrelsen mot ett dylikt arrangemang, har utredningsmannen emellertid ansett sig icke böra förorda inrättandet av en dylik statlig tjänst. Det statliga stödet åt sjukhuset föreslås i stället skola lämnas i form av direkt statsbidrag, som bör sättas i viss relation till chefveterinärens lön. Tjänst som regementsveterinär är numera placerad i 29 lönegraden med en lön i ortsgrupp 3 av 18 912 kronor. Som förut anförts föreslås emellertid chefveterinären skola erhålla en lön enligt 34 lönegraden i det statliga avlöningsreglementet. Lönen i lönegrad 34: 34 ortsgrupp 3 utgör 23 170 kronor. Med hänsyn till att direktiven synes förutsetta en sträng begränsning av det statliga bidraget för verksamheten har utredningsmannen stannat för att föreslå statsbidrag med 20 000 kronor för år. Beloppet avses skola anvisas under reservationsanslaget till hästavelns befrämjande.

För det ekonomiska stöd, som förutsättes komma att lämnas av de icke statliga intressenterna, föreslår utredningsmannen ett system, enligt vilket envar bidragsgivare genom garantiförbindelse å visst belopp utfäster sig att svara för så stor del av föreliggande årligt, av statsbidrag icke täckt underskott, som motsvarar det tecknade garantibeloppets andel i summan av samtliga tecknade garantibelopp. Skulle det totala garantibeloppet icke täcka underskottet bör huvudmannen svara för bristen. Garantiförbindelserna bör gälla för en tid av fem år med förlängning på samma tid, därest uppsägning av förbindelsen icke sker senast ett år före utgången av gil-

tighetstiden. Med hänsyn till att medel bör finnas tillgängliga för löpande utgifter från varje verksamhetsårs början och då huvudmannen icke skäligen bör åläggas att förskottera de totala driftskostnaderna, skall garanterna var för sig inbetala det tecknade garantibeloppet i förskott. Inbetalat belopp, som icke omedelbart disponeras för verksamheten, skall göras räntebärande för sjukhusets räkning. Det bör åligga huvudmannen att före den 1 april året efter respektive verksamhetsår tillställa bidragsgivarna berättelse rörande verksamheten vid sjukhuset och i samband därmed företaga avräkning mellan inbetalat garantibelopp och på bidragsgivaren belöpande andel i kostnaderna.

Tidpunkten för klinikens överförande i civil regi har föreslagits till den 1 januari 1954. Utredningsmannen har därvid förutsatt, att såväl den nuvarande klinikchefen som de vid kliniken tjänstgörande hovslagaröverfurirerna kvarkommenderas i avbidan på att motsvarande civila befattningar blir tillsatta. Vidare bör preliminära avtal träffas angående uthyrning av byggnaderna och utlåning av veterinärmaterielen.

Yttrandena.

Utredningsmannens förslag om inrättandet av ett djursjukhus i Hälsingborg i civil regi tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *samtliga remissinstanser*. Benämningen djursjukhus bör dock enligt *styrelsen för veterinärhögskolan* utbytas mot benämningen veterinärklinik.

Rörande behovet av djursjukhuset anför *veterinärstyrelsen* bland annat följande.

Den nu föreliggande utredningen synes ge klart belägg för att det i de berörda delarna av landet föreligger en allmän opinion bland djurägarna att kliniken i Hälsingborg bör bibehållas. Såväl i avgivna yttranden i ärendet som i den visade beredvilligheten att ekonomiskt stödja klinikverksamheten har denna viktiga grundförutsättning kommit till uttryck. I avseende å frågan om behovet av det föreslagna djursjukhuset vill styrelsen dock icke underlåta att påpeka, att Skåne i fråga om tillgången på klinikvårdsmöjligheter vid ett hastigt betraktande måhända kunde förefalla vara — med undantag för stockholmsområdet och räjongen omkring skarakliniken — förhållandevis bättre tillgodosett än övriga delar av landet. Styrelsen åsyftar därvid möjligheterna till sådan djursjukvård vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt å kliniken vid Wendes artilleriregemente i Kristianstad. Vad den förstnämnda kliniken beträffar torde det visserligen vara riktigt såsom utredningsmannen säger, att den där tjänstgörande veterinären redan är fullt sysselsatt, men detta har knappast sin grund i hans åliggande som stuteriveterinär (tjänsten är också placerad så pass lågt som i 25 lönegraden) utan däri att han i själva verket utövar en mycket omfattande ambulatorisk privatpraktik. Ett enligt styrelsens mening tungt vägande skäl mot att bygga på denna klinik finner styrelsen ligga däri, att med hänsyn, bland annat, till smittrisen för stuteriets värdefulla hästbestånd någon utökning av den civila patientbehandlingen icke är önskvärd eller lämplig. Beträffan-

de kliniken i Kristianstad inhämtar man av utredningsmannens betänkan- de, att denna, som är av mindre omfattning än kliniken i Hälsingborg, är försedd med en relativt modern utrustning, bland annat innefattande rönt- gen, men tillika att densamma endast i ringa grad utnyttjats för civila pa- tienter; här är det den erforderliga personella utrustningen som fattas. Så- vitt av utredningen framgår torde förutsättningar icke föreligga att avhjäl- pa denna brist. Det är även att märka, att kliniken är belägen inom ett om- råde, som för överskådlig tid lär komma att utnyttjas för militära ändamål, varför utvecklingsmöjligheter torde saknas.

På grund av vad sålunda ådagalagts finner styrelsen, såsom redan inled- ningsvis nämnts, utredningen övertyga om lämpligheten av att bibehålla kliniken i Hälsingborg. Förnekas bör dock icke, att önskvärdheten av ett sådant bibehållande jämväl grundas på den omständigheten, att kliniken för närvarande förestås av en för uppgiften särskilt väl lämpad person med framstående skicklighet på den veterinära kirurgiens område. Detta för- hållande är givetvis av största betydelse i förevarande sammanhang men manar också till viss försiktighet med avseende å bedömandet av klini- kens verksamhet sett på längre sikt. Detta har också utredningsmannen beaktat genom att bygga den ekonomiska grundvalen för klinikverksamhe- ten, i varje fall till väsentlig del, på till en början en femårsperiod.

Beträffande personalen anför *statskontoret*, att det enligt dess me- ning saknas anledning att för chefveterinären, som ej kan anses ha en med exempelvis klinikchefen vid veterinärinrättningen i Skara likvärdig tjänst, utmäta löneförmånerna enligt fördelaktigare grunder än dem, som gäller för befattningshavare i lönegrad 29. Ämbetsverket utgår därvid ifrån att chefveterinären skall äga utöva enskild praktik i begränsad omfattning. Särskilt operationsarvode bör däremot icke utgå till honom, eftersom sådan gottgö- relse icke förekommer vare sig vid veterinärhögskolan eller vid veterinär- inrättningen i Skara. Vad angår den biträdande, ej kollektivavtalsanställda personalen anser ämbetsverket det vara tillfyllest, om två tjänster som djursjukvårdare inrättas med ersättning efter lönegrad 11.

Statskontoret framhåller vidare, att chefveterinären och djursjukvårdar- na icke bör redovisas å de av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda perso- nalförteckningarna för hushållningssällskapen. I stället bör dessa tjänste- mäns anställnings- och löneförhållanden regleras i huvudsaklig överens- stämmelse med vad som tillämpas för övrig till sällskapen knuten personal, som icke uppförts å nämnda förteckningar. Det bör sålunda ankomma på sjukhusets huvudman att i likhet med vad som gäller vid exempelvis de veterinärbakteriologiska laboratorierna vid sällskapen bestämma tjänste- männens lönevillkor och föranstalta om reglering av pensionsförhållandena enligt SPA-reglementet.

Veterinärstyrelsen anser, att utredningsmannens jämförelse mellan chefveterinärens tjänst och klinikchefstjänsten vid veterinärinrättningen i Ska- ra icke är fullt godtagbar, eftersom innehavaren av sistnämnda tjänst icke är i tillfälle att skaffa sig några nämnvärda extra inkomster genom privat- praktik. Då det emellertid är av stor vikt, att som chefveterinär kan för- värvas och behållas en högt kvalificerad veterinärkirurg, vill veterinärsty- relsen icke motsätta sig att ifrågavarande tjänst placeras i lönegrad 32. Å

andra sidan föreslår *styrelsen för veterinärhögskolan*, att lön till chefveterinären skall utgå efter lönegrad 37.

I fråga om byggnaderna har *fortifikationsförvaltningen* i princip intet att erinra mot att dessa upplåtes på sätt utredningsmannen föreslagit. Om byggnaderna uthyrdes i allmänna marknaden, skulle måhända en hyressumma av omkring 10 000 kronor för år kunna påräknas. Med hänsyn till att de föreslagna förbättringsarbetena i vart fall till viss del torde komma försvaret tillgodo vid ett eventuellt upphörande av hyresförhållandet, har ämbetsverket emellertid ingen erinran mot en hyressumma av 500 kronor årligen åtminstone under den nu aktuella femårsperioden, därest försvarets intressen motiverar en uthyrning mot ett närmast formellt hyresbelopp. Hyrestiden bör till en början bestämmas till fem år. Vid hyresavtalets utformning bör enligt ämbetsverket kronan förbehållas rätt att även i fortsättningen använda en utfartsväg, som löper över det avsedda sjukhusområdet.

Chefen för armén biträder vad fortifikationsförvaltningen anfört och framhåller, att djursjukhuset under den föreslagna hyrestiden beräknas bli av värde för veterinärtjänsten vid armén, vilken omständighet kan motivera någon sänkning av det hyresbelopp, som enligt förvaltningen kan påräknas i den allmänna marknaden.

Statskontoret anför, att det synes vara mest rationellt, att underhållet av byggnaderna, vilka ingår såsom en del i ett större kasernetablisement, handhaves av den statliga myndighet — fortifikationsförvaltningen — som har att svara för det statliga fastighetsbeståndet på förevarande område. Hyra för byggnaderna bör vidare utgå enligt i allmänhet gällande normer. Statskontoret kan sålunda icke tillstyrka, att hyressumman begränsas till ett proformabelopp. Vid hyressättningen bör full hänsyn tagas till såväl de löpande underhållskostnaderna som förbättringar i samband med nyttjanderättsupplåtelsen. Statskontoret ifrågasätter för övrigt, om ej kostnaderna för förbättringar — av utredningsmannen beräknade till 52 250 kronor — delvis bör gäldas av försvarets fastighetsfond. Därvid åsyftas närmast de utgifter, som hänför sig till den nya värmeanläggningen och utbytet av fönsterbågar. *Riksräkenskapsverket* anser för sin del, att kostnaderna för de föreslagna förbättringarna i sedvanlig ordning bör bestridas ur den fastighetsfond, under vilken byggnaderna redovisas.

Beträffande veterinärmaterielen har *chefen för armén* intet att erinra mot utredningsmannens förslag.

De föreslagna taxebestämmelserna har icke föranlett några invändningar. Såsom redan nämnts avstyrker emellertid *statskontoret*, att operationsarvode skall utgå till vederbörande veterinär. I stället föreslår ämbetsverket, att de föreslagna avgifterna och arvodena vid operation skall sammanslås till en med hänsyn till tidsutdräkten och det kirurgiska ingreppets art och svårighetsgrad m. fl. inverkan faktorer beräknad ersättning

på sätt nu sker vid de kirurgiska klinikerna vid veterinärhögskolan och veterinärinrättningen i Skara. Denna ersättning bör av djurägaren oavkortad inbetalas till sjukhuset. Härigenom torde en ökning av sjukhusets inkomster komma till stånd. Med hänsyn härtill liksom även till de av statskontoret i övrigt förordade jämkningarna i utredningsmannens förslag torde enligt ämbetsverket statens bidrag till verksamheten kunna icke oväsentligt minskas. I betraktande av verksamhetens karaktär av provisorium, vilket bland annat kommit till uttryck genom intressesammanslutningarnas tidsbegränsade ekonomiska garantier, ifrågasätter statskontoret vidare, om ej det årliga statliga driftsbidraget tills vidare bör utgå från statens häst-avelsfond.

Riksräkenskapsverket anser för sin del, att det statliga bidraget bör anvisas under ett särskilt anslag å riksstaten.

Som lämplig tidpunkt för klinikens övertagande föreslår *riksräkenskapsverket* den 1 juli 1954. Det provisorium, som hittills gällt, bör utsträckas att gälla till nämnda dag.

Chefen för armén anför, att regementsveterinärbeställningen vid förutvarande Skånska kavalleriregementet numera är redovisad vid Fo 11. Beställningen skall indragas vid den nuvarande innehavarens avgång eller förflyttning till annan beställning. Förflyttning kan dock äga rum först i samband med uppkommande vakans i annan regements- eller fältveterinärbeställning. Tills omplacering blir möjlig kan därför den nuvarande innehavaren ställas till förfogande för det föreslagna djursjukhuset. Dock måste han i viss utsträckning disponeras för militära uppgifter. Under sådan tid kan ersättare lämnas genom överfältveterinärens försorg. De båda hovslagaröverfurirer, som tjänstgjort i Hälsingborg, behöver däremot snarast användas vid annat förband.

Departementschefen.

Från skilda håll har framförts önskemål om inrättande av moderna djursjukvårdskliniker på olika platser i landet i syfte att skapa bättre möjligheter att effektivt behandla komplicerade sjukdomsfall bland husdjuren. Såsom skäl har främst anförts, att det ökade värdet av de större husdjuren stegrar behovet av tillgång till klinisk djursjukvård. För närvarande finnes i huvudsak förutom klinikerna vid veterinärhögskolan och veterinärinrättningen i Skara ett antal kliniker, tillhörande föreningen Svenska blå stjärnan och fördelade över hela landet. Dessa står med undantag för kliniken i Göteborg under ledning av vederbörande distriktsveterinär.

Såsom veterinärstyrelsen i annat sammanhang framhållit, bör frågan om utbyggnad av de redan verksamma klinikerna eller om inrättandet av nya sådana icke upptagas till prövning, förrän det genom lokal opinion styrkts, att behov därav verkligen finnes. Den föreliggande utredningen ger klart vid handen, att denna förutsättning är uppfylld såvitt angår kliniken vid

företvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg. I likhet med remissinstanserna biträder jag därför utredningsmannens förslag, att åtgärder vidtages för att verksamheten vid denna klinik skall kunna fortsättas.

I direktiven för utredningen har förutsatts, att kliniken — därest verksamheten skall fortgå — icke skall framdeles drivas i statlig regi samt att något lokalt organ, exempelvis länets hushållningssällskap, skall fungera som huvudman för densamma. Likaså har förutsatts, att kostnaderna för verksamheten skall i den mån de icke kan täckas av inkomsterna åtminstone i huvudsak bestridas av andra medel än statsmedel.

Vad först angår **h u v u d m a n n a s k a p e t** har utredningsmannen i enlighet med vad sålunda uttalats i direktiven överlagt med Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott. Överläggningarna har slutligen lett till att hushållningssällskapet genom beslut den 15 december 1953 åtagit sig att bli huvudman för kliniken på de villkor, som angivits i utredningen. Därmed har denna fråga erhållit en tillfredsställande lösning.

Beträffande de ekonomiska förutsättningarna för den fortsatta driften innebär utredningsmannens förslag, bland annat, att de försvarsväsendet tillhöriga byggnader, som hittills disponerats för verksamheten, skall mot en årlig hyra av 500 kronor uthyras till huvudmannen samt den till kliniken hörande veterinärmaterielen på vissa villkor utlånas till denne. Nödvändiga förbättringar av byggnaderna till en beräknad kostnad av 52 250 kronor föreslås skola bestridas genom ett särskilt anslag av statsmedel. I övrigt beräknas statens direkta bidrag skola inskränka sig till ett årligt anslag av 20 000 kronor, medan återstoden av driftkostnaderna — i den mån de icke täckes av inkomsterna å verksamheten — skall bestridas av vissa samfälligheter och organisationer m. fl., vilka ställt sig som garanter för det beräknade underskottet.

Ifrågavarande **b y g g n a d e r** — bestående av huvudbyggnad för själva klinikverksamheten, stallbyggnad, smedja, obduktionslokal samt vagnslider och skjul — ingår i det företvarande kavalleriregementets kasernetablissemment. Frågan om den framtida användningen av kasernetablissemmentet i dess helhet är ännu icke löst. Med hänsyn bland annat härtill synes det, såsom statskontoret och riksräkenskapsverket anmärkt, vara mest rationellt att låta underhållet av byggnaderna i fråga även i fortsättningen has om hand av fortifikationsförvaltningen, som har att svara för det statliga fastighetsbeståndet på försvarsväsendets område. Vid sådant förhållande bör enligt min mening kostnaderna för de föreslagna förbättringarna av byggnaderna i sedvanlig ordning bestridas ur försvarets fastighetsfond, under vilken byggnaderna redovisas. Något särskilt anslag för ändamålet är med en dylik lösning icke erforderligt.

Med hänsyn till att det måste anses vara ett betydande statligt intresse att verksamheten vid kliniken icke nedlägges, har utredningsmannen föreslagit, att hyran för byggnaderna skall bestämmas till ett närmast formellt belopp av 500 kronor för år, varvid underhållet av desamma dock företsättes skola belasta klinikens stat. Även enligt min uppfattning motiverar

omständigheterna — bland annat klinikens av arméchefen antydda värde för veterinärtjänsten vid armén — att hyra utgår med ett i förhållande till den allmänna hyresmarknaden reducerat belopp. Därest kostnaderna för såväl de nödiga förbättringsarbetena som underhållet av byggnaderna kommer att bestridas av försvarets fastighetsfond, torde emellertid även med nu angivna utgångspunkt utrymme finnas för en viss höjning av hyressumman. Enligt min mening bör nämligen den föreslagna hyran kunna höjas med åtminstone det belopp av 2 500 kronor, som i utgiftsstaten upptagits till underhåll av byggnaderna. Jag föreslår sålunda, att hyresbeloppet skall bestämmas till 3 000 kronor för år.

Vad veterinärmaterielen beträffar torde denna på sätt utredningsmannen föreslagit böra tills vidare utlånas till huvudmannen på samma villkor som de, på vilka dylik utlåning ägt rum till veterinärrättningen i Skara. Huvudmannen skall alltså vara skyldig att ersätta förbrukad, skadad och icke reparabel eller förlorad materiel med belopp enligt gällande prislista för veterinärmateriel eller med nyanskaffningskostnaden. För slitning av materielen skall gottgörelse utgå med belopp, som vid materielens återlämnande bestämmas av arméförvaltningens intendenturavdelning med ledning av i veterinärmaterielinstruktionen upptagna värdeklasser.

Den nuvarande personalen vid kliniken utgöres av en regementsveterinär i lönegrad 29, två hovslagaröverfurirer i lönegrad Ma 14, ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål samt två kollektivanställda arbetare. Såsom utredningsmannen framhållit torde en personal av denna storlek bli erforderlig även i fortsättningen. Förslaget innefattar, att tre pensionsberättigande tjänster skall inrättas, nämligen en tjänst som veterinär och chef för kliniken med placering i lönegrad 34, d. v. s. i samma lönegrad som befattningen som klinikchef vid veterinärrättningen i Skara, samt två tjänster som sjukvårdsförmän i lönegrad 12. Biträdet föreslås skola tills vidare anställas mot arvode. Beträffande chefveterinären innebär förslaget vidare, att denne må kunna erhålla tillstånd att i begränsad omfattning utöva enskild praktik ävensom att uppbära särskilt operationsarvode.

Med hänsyn framför allt till att driften av kliniken under de närmaste åren i viss mån kommer att få karaktär av försöksverksamhet, delar jag statskontorets åsikt, att de tre tjänster, som bör inrättas, icke nu skall redovisas å de av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda personalförteckningarna för hushållningssällskapen. Anställnings- och löneförhållandena för innehavarna av dessa tjänster bör i stället regleras på samma sätt som de andra tjänster vid hushållningssällskapen, vilka icke uppförts å dessa förteckningar. Sedan närmare erfarenhet vunnits rörande klinikens verksamhet, torde emellertid frågan böra upptagas till förnyad prövning.

I detta sammanhang vill jag beträffande de föreslagna särskilda operationsarvodena framhålla, att sådana icke utgår till vederbörande kirurg vid vare sig veterinärhögskolan eller veterinärrättningen i Skara. Visserligen har dylika arvoden hittills betingats vid kliniken, företrädesvis vid opera-

tioner å sporthästar och hundar, men de har bland annat använts till att bestrida kostnaden för övertidsersättningar m. m. åt den biträdande personalen. Dessa kostnader skall i fortsättningen täckas av andra medel. Vid sådant förhållande synes något skäl knappast finnas för att bibehålla dessa gottgörelser till chefveterinären. I stället bör, i enlighet med vad som gäller vid veterinärhögskolan och veterinärinrättningen i Skara, de föreslagna avgifterna och arvodena vid operationer sammanslås till en med hänsyn till tidsutdräkten samt det kirurgiska ingreppets art och svårighetsgrad m. m. beräknad ersättning, som skall tillfalla kliniken.

Med undantag för vad jag anfört angående operationsarvodena har jag intet att erinra mot de föreslagna *taxebestämmelserna*. Härvid har jag bland annat tagit hänsyn till den av utredningsmannen lämnade upplysningen, att försäkringsbolag inom det område, som kliniken skall betjäna, förklarar sig beredda att för försäkrade djur bestrida viss del av transportkostnaden.

Vad slutligen beträffar den årliga kostnaden för verksamheten har utredningsmannen föreslagit, att den del av utgifterna, som icke täckes av inkomsterna, skall bestridas till 20 000 kronor genom ett särskilt statligt anslag och till återstoden — beräknad till 50 000 à 55 000 kronor — genom tillskott av förut omförmälda garantier. Mot förslaget i denna del har jag icke något att erinra. Dock torde statsmakernas åtagande härutinnan böra begränsas till att avse endast tre år, räknat från den 1 juli 1954.

Emellertid har chefen för armén upplyst, att regementsveterinärbeställningen vid det förutvarande Skånska kavalleriregementet skall indragas vid den nuvarande innehavarens avgång eller förflyttning till annan beställning, samt har förklarat sig beredd att i avbidan härfpå ställa den nuvarande innehavaren av regementsveterinärbeställningen till klinikens förfogande tills vidare. Någon avgång torde icke vara ifrågasatt och förflyttning, som kan äga rum först vid uppkommande vakans i annan regements- eller fältveterinärbeställning, torde såvitt nu kan bedömas icke bli aktuell under de närmaste åren. Så länge chefveterinär på detta sätt ställes till förfogande, bör uppenbarligen — såsom utredningsmannen framhållit — något särskilt bidrag av statsmedel icke komma ifråga. Vid sådant förhållande torde något anslag icke böra beräknas för nästa budgetår.

Den hittillsvarande personalen i övrigt vid kliniken har ställts till förfogande intill utgången av innevarande budgetår. Lämplig *t i d p u n k t* för klinikens övertagande synes därför vara den 1 juli 1954.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera utfärda stadga för kliniken i fråga. Denna synes böra benämnas veterinärkliniken i Hälsingborg.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att besluta, att verksamheten vid djurkliniken vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg skall

Kungl. Maj:ts proposition nr 78.

från och med den 1 juli 1954 omorganiseras i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som angivits i det föregående.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Eklund.